

POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – – ÚČAST VEŘEJNOSTI

Mgr. Kateřina Švarcová

Úvod

Společnost dnešní doby si mnohem více uvědomuje potenciální dopady svého jednání na životní prostředí, které může nejen změnit, ale i zničit. Jedním z nástrojů hodnocení důsledků lidské činnosti je institut posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „EIA“), představovaný posouzením vlivů určitého záměru na životní prostředí před jeho faktickou realizací. Prameny posuzování vlivů na životní prostředí lze nalézt v dokumentech na mezinárodní, unijní a následně i národní úrovni, lišící se povahou právní závaznosti.

Autorka se níže zaměřuje na problematiku související s nesprávnou transpozicí unijní Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“),¹ kdy bylo v důsledku formálního upozornění Evropské komise ze dne 25.04.2013 zahájeno vůči České republice řízení o porušení Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“).² Evropská komise dospěla k závěru, že Česká republika chybovala v provedení většiny článků uvedené směrnice do národního právního řádu, přičemž za jedny z nejzávažnějších pochybení považuje nedostatečnou závaznost výstupů z procesu EIA a možnost změn záměru během navazujících řízení,³ resp. mezi procesem EIA a navazujícími řízeními, dále skutečnost, že česká právní úprava nezajišťuje, aby byla jednotlivá ustanovení EIA směrnice aplikována nejen na proces EIA, ale i na navazující povolenací řízení, v rámci kterých je záměr definitivně schválen, a konečně nedostatečnou účast veřejnosti v navazujících řízeních a nezajištění včasné a účinné soudní ochrany příslušníkům dotčené veřejnosti.⁴

V důsledku uvedeného⁵ byly zahájeny přípravy zákona novelizujícího Evropskou komisí vytykané nedostatky. Vláda předložila dne 03. 09. 2014 Poslanecké sně-

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 04. 01. 2015].

² Tzv. infringementové řízení.

³ *K pojmu navazující řízení viz níže.*

⁴ Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony [online]. S. 22. [cit. 05. 01. 2015].

⁵ A to s ohledem na hrozící zastavení financování projektů z fondů Evropské Unie a uplatnění sankčních mechanismů Soudního dvora Evropské Unie, tj. zaplacení paušální pokuty i penále.

movně návrh zákona (dále jen „novela EIA“), který mění ustanovení zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí),⁶ ve znění účinném od 01. 01. 2013 (dále jen „ZEIA“) a dále také ustanovení některých právních předpisů upravujících tzv. navazující řízení. Novela EIA byla dne 10. 02. 2015 přijata Poslaneckou sněmovnou (a to po vrácení Senátem), dne 24. 02. 2015 byla podepsána prezidentem a dne 06. 03. 2015 byla vyhlášena ve Sbírce zákonů v části 19 pod číslem 39/2015 Sb. s účinností od 01. 04. 2015.

Obecně lze konstatovat zacílení novely EIA jako co nejrychlejší zajištění kompatibility české právní úpravy se směrnicí EIA, resp. odstranění transpozičního deficitu vůči směrnici EIA. Autorka analyzuje některé body vytčené Evropskou komisí ve vazbě na jejich právní úpravu v novele EIA, a to konkrétně se zaměřením na hypotézu spočívající v presumpci přínosu novely EIA v **zakotvení široké a efektivní možnosti veřejnosti zapojit se do procesu posuzování vlivů na životní prostředí a do navazujících řízení, a následně se bránit v případech, kdy s výsledky těchto řízení nesouhlasí.**

Pozn. autorka v textu dále používá označení ZEIA pro zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění účinném do 31. 03. 2015 a novela EIA pro zákon č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, účinný od 01. 04. 2015.

Novela a význam veřejnosti

Proces posuzování vlivů na životní prostředí se novelou EIA mění v řadě věcných aspektů zcela razantním způsobem, s dopadem do navazujících řízení. O čemž svědčí autorčino pojednání v následujících kapitolách. Novela EIA tak patří mezi novely velkého, zásadního rozsahu, kdy nelze hovořit o úpravách pouhého formálního rázu.

Příznivé životní prostředí je hodnotou, jejíž zachování a rekultivace se stala vůdčí ideou ochrany životního prostředí vůbec, a to i na úrovni ryze právní. O relevanci práva na příznivé životní prostředí svědčí již ústavní zakotvení nutnosti zachovat a rozvíjet zděděné přírodní bohatství (viz preambule) a vyjádření ústavní povinnosti státu dbát ochrany přírodních zdrojů a přírodního bohatství v čl. 7 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Výslovné stanovení práva každého

⁶ Přičemž pod pojmem posuzování vlivů na životní prostředí je myšleno nejen posuzování vlivů na životní prostředí, ale i veřejné zdraví (viz ust. § 1 zákona č. 100/2001 Sb. dále jen [dále jen „ZEIA“]).

na příznivé životní prostředí lze nalézt v čl. 35 odst. 1 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „LZPS“). V návaznosti na uvedené právo každého na příznivé životní prostředí je nutné poukázat na jeden z jeho projevů a to charakteristický rys procesu posuzování vlivu na životní prostředí – účast veřejnosti.⁷ Tedy že každý by měl mít možnost podílet se na utváření svého životního prostředí, měl by mít právo vyjadřovat se k záměrům s potenciální realizací v této lokaci.⁸ Účast veřejnosti by dle názoru autorky měla být jedním ze základních východisek nikoli pouze procesu posuzování vlivů na životní prostředí, ale také ostatních procesů odehrávajících se v režimu práva životního prostředí vůbec; lze hovořit o účasti na rozhodování ve veřejné správě obecně.

Postoj k účasti veřejnosti a jejímu významu na rozhodování ve věcech životního prostředí vyjadřují státy Aarhuské úmluvy⁹ v její preambuli, kdy „... účast veřejnosti na rozhodování ve věcech životního prostředí zvyšuje kvalitu rozhodnutí a jejich prosazování, přispívá ke zvyšování povědomí veřejnosti o otázkách životního prostředí, poskytuje veřejnosti příležitost vyjádřit své obavy a zájmy a umožňuje orgánům veřejné správy brát tyto obavy a zájmy náležitě v úvahu, ... veřejnost potřebuje znát postupy, kterými se může podílet na rozhodování, které se týká životního prostředí, ... potřebuje mít volný přístup k těmto postupům a ... musí vědět, jak těchto postupů využít, ... podporovat prohlubování povědomí veřejnosti ohledně rozhodnutí týkajících se životního prostředí a udržitelného rozvoje a podílení se veřejnosti na tomto rozhodování ... majíce zájem na tom, aby veřejnosti, včetně organizací, byly dosažitelné účinné soudní mechanismy, aby tak byly chráněny jejich oprávněné zájmy a právo bylo prosazováno ...“ Také směrnice EIA poukazuje na význam účasti veřejnosti: „Účinná účast veřejnosti na přijímání rozhodnutí umožňuje veřejnosti vyjádřit své názory a obavy, které mohou být pro tato rozhodnutí podstatné, a těm, kdo rozhodují, umožňuje vzít tyto názory a obavy v úvahu, čímž se zvyšuje zodpovědnost a transparentnost rozhodovacího procesu a přispívá k uvědomělému vztahu veřejnosti k otázkám životního prostředí a k veřejné podpoře učiněných rozhodnutí. ... Jedním z cílů Aarhuské úmluvy je zaručit práva veřejnosti na účast při

⁷ Damohorský Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-338-7. S. 226.

⁸ Zahumenská Vendula. *Právo a environmentální problémy*. Masarykova univerzita. Brno, 2014. ISBN 978-80-210-7130-8. S. 77.

⁹ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 124/2004 Sb.m.s, o Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva“). In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C.H. Beck [cit. 7. 1. 2015]. Pozn. Aarhuská úmluva nemá přímý účinek (self-executing), tj. není přímo aplikovatelná.

rozhodování o záležitostech životního prostředí, a přispět tak k ochraně práva na život v prostředí přiměřeném zdraví a blahu člověka.“

S ohledem na uvedené lze dospět k závěru nutnosti odpovědného, uvědomělého a transparentního rozhodování o otázkách týkajících se životního prostředí s možností aktivní a efektivní participace veřejnosti. Efektivita přitom představuje zcela zásadní roli, a to z důvodu zamezení pouhých proklamativních prostředků sloužících k vyjádření postoje veřejnosti. Jak již bylo řečeno, autorka pohlíží na novelu EIA pod drobnohledem hypotézy spočívající v presumpci přínosu novely EIA v zakotvení široké a efektivní možnosti veřejnosti zapojit se do procesu posuzování vlivů na životní prostředí a do navazujících řízení, a následně se bránit v případě, kdy s výsledky těchto řízení nesouhlasí. Přičemž uvedené považuje za jeden ze základních nosných pilířů moderního demokratického státu. Zásadní změny odrážející se ve významu účasti veřejnosti představuje dle názoru autorky zejména nový postoj k povaze závěrů zjišťovacího řízení a možnostem podniknout kroky vyjadřující nesouhlas se závěry zjišťovacího řízení (samozřejmě ve vazbě na novou právní povahu stanoviska vydaného v procesu posuzování vlivů na životní prostředí), dále zakotvení několika režimů účasti veřejnosti lišících se dle kvantity i kvality jejich oprávnění, větší informační povinnost orgánů příslušných k vedení navazujícího řízení a dlužno podotknout také zákonná definice pojmu veřejnost a dotčená veřejnost, s jejichž rozbohem považuje autorka za vhodné v následujících kapitolách začít.

Veřejnost a dotčená veřejnost

Ustanovení § 3 ZEIA představuje definiční ustanovení vymezující základní pojmy v tomto zákoně užívané, tj. záměr, koncepce, dotčené území, dotčený územní samosprávný celek, dotčený správní úřad a příslušný úřad. V textu ZEIA účinného do 31.03.2015 je zákonodárcem používán také pojem veřejnost (např. ust. § 4 odst. 2 písm. a) a b), ust. § 7 odst. 2 písm. c) aj.), aniž by jej ZEIA blíže vymezoval. Přestože je neexistence definice veřejnosti v úvodních ustanoveních ZEIA; a vůbec v českém právním řádu s ohledem na nikoli přímou aplikovatelnost Aarhuské úmluvy¹⁰; problematická, nezpůsobuje její vymezení na úrovni odborné veřejnosti zásadní problémy. Aarhuská úmluva je totiž mezinárodní úmluvou dle čl. 10 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, kterou je Česká republika vázá-

¹⁰ Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 09. 2008, sp. zn. 9 Ao 1/2008 nesplňuje Aarhuská úmluva podmínky pro self-executing, když ustanovení Aarhuské úmluvy nejsou „konstruována natolik určitě a jasně, že z nich lze vyvodit práva a povinnosti vnitrostátních subjektů, aniž by bylo třeba nějakých vnitrostátních opatření.“ Aarhuská úmluva „není přímo použitelnou mezinárodní smlouvou a tudíž nelze uplatnit pravidlo čl. 10 Ústavy České republiky o aplikační přednosti Aarhuské úmluvy před zákonem.“ Obdobně také usnesení Ústavního soudu ze dne 02. 09. 2010, sp. zn. I.ÚS 2660/08.

na. Stanoví-li mezinárodní úmluva něco jiného než zákon, měla by mít přednost. Aarhuská úmluva však zavazuje státy, jakožto její adresáty, k zajištění v ní stanovených práv a povinností úpravou v národním právním řádu. Aarhuská úmluva nestanoví práva a povinnosti přímo vnitrostátním subjektům – právníkům a fyzickým osobám, které by se jich mohly dovolávat. Signatářem Aarhuské úmluvy stanovující základní požadavky na účast veřejnosti je také Evropská unie a tato je díky rozhodnutí Rady č. 2005/370/ES součástí unijního práva. Pro Českou republiku je tak závazný výklad Aarhuské úmluvy Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“), který se vyjádřil k povaze Aarhuské úmluvy, tj. k výkladu konformnímu s požadavky Aarhuské úmluvy, šetrícímu její účel a smysl, a to zejména pokud státy dostatečně nezajistily uvedené provedením v národním právním řádu.¹¹

Aarhuská úmluva definuje v čl. 2 „veřejnost“, jako „jednu nebo více fyzických nebo právnických osob a – v souladu s vnitrostátní právní úpravou nebo praxí – jejich sdružení, organizace nebo skupiny“.¹² Veřejností je například široká laická veřejnost, vlastníci dotčení na svých právech výstavbou, odborná veřejnost, vysoké školy – prostě úplně každý. Výraz dotčená veřejnost je vnímán jako „veřejnost, která je – nebo může být – ovlivněna environmentálním rozhodováním, anebo která má na tomto rozhodování určitý zájem; pro účely této definice se u nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí a splňujících požadavky vnitrostátních právních předpisů předpokládá, že mají na environmentálním rozhodování zájem.“¹³ S dotčenou veřejností však samotný ZEIA, účinný do 31.03.2015, nepracuje, přestože je společně s pojmem veřejnost definována hned v úvodních člancích směrnice EIA předpokládající vymezení a přiřčení práv a povinností s tímto

¹¹ SDEU rozhodoval případ Lesoochranského zoskupenia VLK v. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Dle SDEU nemá článek 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy v právu Evropské unie přímý účinek. „Je nicméně na předkládajícím soudu, aby vyložil procesní právo upravující podmínky, které je nutno splnit při podávání správního opravného prostředku nebo žaloby, způsobem, který v co největším možném rozsahu zohlední cíle čl. 9 odst. 3 této úmluvy, jakož i cíl účinné soudní ochrany práv poskytnutých právem Unie, aby organizace na ochranu životního prostředí mohla soudně napadnout rozhodnutí vydané v rámci správního řízení, které by mohlo být v rozporu s právem Unie v oblasti životního prostředí. V případě neexistence právní úpravy Unie v této oblasti přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu, aby upravil procesní podmínky žalob určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z práva Unie; členské státy jsou přitom v každém jednotlivém případě zodpovědné za zajištění účinné ochrany těchto práv. Procesní podmínky žalob určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z práva Unie, nesmějí být méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), a nesmějí v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných právním řádem Unie (zásada efektivity).“ Zdroj: Rozsudek SDEU ze dne 08. 03. 2011. Lesoochranské zoskupenie VLK v. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Věc C-240/09, EUR-Lex, Přístup k právu Evropské unie [cit. 29. 04. 2015].

¹² Čl. 2 bod 4 Aarhuské úmluvy.

¹³ Čl. 2 bod 5 Aarhuské úmluvy.

pojmem spojených. Směrnice EIA obsahuje vymezení těchto pojmů – veřejnost, dotčená veřejnost – v čl. 1 odst. 2 písm. d) a e), jejichž netransponování do českého právního řádu bylo jednou z dílčích bodů nepromítnutí požadavků práva Evropské unie.

Novelou EIA účinnou od 01.04.2015 dochází k definici těchto pojmů na zákonné úrovni, konkrétně v ust. § 3 písm. h) a i). S ohledem na nastíněnou otázku pojmu veřejnost a dotčená veřejnost lze označit tento krok novelizace spíše za formálně vhodný, a to zejména ve vazbě na definici samotné veřejnosti. „*Veřejností je jedna nebo více osob.*“¹⁴ ZEIA totiž používá ve znění účinném do 31. 03. 2015 pro stanovení jednotlivých práv a povinností pojmu „každý“ (např. ust. § 8 odst. 3, § 9 odst. 8), což je – kdokoli z veřejnosti.

Ve vztahu k dotčené veřejnosti novela EIA vnáší nové dimenze a nelze hovořit o pouhém zformalizování tohoto pojmu do českého právního řádu. Dotčenou veřejností je dle novely EIA „*osoba, která může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech*“¹⁵ (jakožto první kategorie), nebo organizovaná forma veřejnosti představovaná soukromou právnickou osobou podporující ochranu životního prostředí a veřejného zdraví – environmentální nevládní organizací – která vykazuje určitou dlouhodobou časovou zavedenost (třiletá doba existence), nebo ad hoc environmentální nevládní organizací, která svoji legitimitu prokáže podporou nejméně 200 osob (druhá kategorie). S ohledem na uvedené vymezení dotčené veřejnosti dochází k vytvoření dvou klasifikačních subkategorií dotčené veřejnosti – právnických osob. Kritéria pro definování dotčené veřejnosti v § 3 písm. i) bodě 2. novely EIA by měla vycházet z požadavků směrnice EIA a z dosavadní rozhodovací praxe SDEU. Musí se tak jednat o osobu soukromého práva; nesmí se jednat o vnitrostátní či zahraniční organizaci veřejnoprávního charakteru. Dalším kritériem je předmět činnosti podle zakladatelského právního jednání, kterým musí být ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví. Hlavní činností této právnické osoby nesmí být podnikání nebo jiná výdělečná činnost.¹⁶ Posledním kritériem je prokázání určité legitimacy aktivit právnické osoby, kdy legitimačním prvkem je buď určitá dlouhodobá časová zavedenost; v podobě novely EIA – požadované alespoň tříleté doby existence; nebo v případě ad hoc environmentálních právnických osob doložení podporující podpisové listiny s alespoň 200 podpisy různých osob; nemusí se jednat o členy

¹⁴ Ust. § 3 písm. h) novely EIA.

¹⁵ Ust. § 3 písm. i) bod 1. novely EIA. Dle důvodové zprávy k novele EIA se jedná zejména o účastníky navazujících řízení. Zdroj: Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online]. Portál o/dok. Legislativní helpdesk, Vláda ČR © 2015 [cit. 8. 1. 2015].

¹⁶ Konformnost s rozhodovací praxí SDEU, rozsudek ve věci C-263/08, bod 46. Zdroj: Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online]. Op. cit., s. 71.

těchto právnických osob.¹⁷ Těto kategorii dotčené veřejnosti jsou přiznána privilegovaná práva v procesu EIA i v řízeních navazujících (viz níže). Lze poté hovořit o privilegovaných environmentálních právnických osobách.

Nabízí se otázka, zda novelou EIA vytvořená definice dotčené veřejnosti zajišťuje široký a efektivní přístup veřejnosti k participování na rozhodování o otázkách životního prostředí, tak jak jej předpokládá Směrnice EIA, potažmo Aarhuská úmluva. Zejména, zda nedochází k zúžení okruhu subjektů, které by se mohly dle Směrnice EIA či Aarhuské úmluvy subsumovat pod pojem dotčená veřejnost. Je nutné se zamyslet nad otázkou, zda nedochází u novelou EIA vymezených organizovaných forem dotčené veřejnosti nenaplňujících podmínky stanovené v § 3 písm. i) bod 2 novely EIA ke krácení jejich práv. Ostatně když cílem novely EIA by mělo být naopak zvýšení těchto práv, resp. rozšíření subjektů tak, jak je determinuje směrnice EIA po vzoru Aarhuské úmluvy. Směrnice EIA přitom výslovně stanoví, že dotčenou veřejností je „...veřejnost, která je nebo by mohla být ovlivněna rozhodovacími řízeními týkajícími se životního prostředí podle čl. 2 odst. 2, nebo která má na těchto řízeních určitý zájem. Pro účely této definice se předpokládá, že nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí a splňující požadavky vnitrostátních právních předpisů mají na rozhodování ve věcech životního prostředí zájem...“¹⁸ Autorka má za to, že zakotvení definice dotčené veřejnosti v § 3 písm. i) bod 2 novely EIA materiálně nenaplňuje požadavky směrnice EIA a Aarhuské úmluvy, když fakticky je vyšší míra oprávnění v procesu posuzování vlivů na životní prostředí a v navazujících řízeních přiznána pouze této privilegované zákonem vymezené skupině subjektů. Ostatně problematické je také vymezení klasifikačních podmínek pro tuto organizovanou formu veřejnosti, což lze demonstrovat na modelové situaci obce o počtu 350 obyvatel, v jejímž okolí bude chtít investor uskutečnit záměr, u něhož jsou posuzovány vlivy na životní prostředí. Laicky řečeno – polovina obyvatel obce se záměrem nebude souhlasit, a proto se rozhodnou založit spolek za účelem obrany a společného postupu proti tomuto záměru. Problém nastane v situaci, kdy spolek nebude existovat ještě ani 3 roky,¹⁹ popřípadě nenasbírá podpisy 200 lidí (sic se nemusí jednat pouze o občany vesnice; presumujme, že ostatním lidem je uskuteční záměru lhostejné, přestože by i oni mohli připojit podpis na podporující podpisovou listinu). Taková envi-

¹⁷ Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online]. Op. cit., s. 71-72.

¹⁸ Čl. 1 odst. 2 písm. e) směrnice EIA.

¹⁹ Dlužno podotknout přesnou formulaci novely EIA: „...která vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení podle ust. § 9b odst. 1, případně před dnem vydání rozhodnutí podle ust. § 7 odst. 6, ...“. Jedná se tedy o tři roky přede dnem zveřejnění informací o navazujícím povolenacím řízení nebo tři roky před vydáním rozhodnutí o negativním závěru zjišťovacího řízení (tj. že záměr nebude posuzován dle ZEIA).

ronmentální organizace nebude považována za dotčenou veřejnost dle § 3 písm. i) bod. 2. novely EIA a nebudou jí přiznána práva zaručená privilegované dotčené veřejnosti. Lze tedy de facto hovořit o tom, že novela EIA přináší široký přístup veřejnosti k právní ochraně? Tak jak vyplývá z podstaty a smyslu směrnice EIA, potažmo Aarhuské úmluvy, aniž bychom uvažovali nad jejím extenzivním výkladem? Autorka je toho názoru, že nikoli a to zejména s ohledem na skutečnost, že novela EIA sice zakotvuje více práv privilegované dotčené veřejnosti než tomu bylo do 31.03.2015, ale samotné vymezení subjektů s těmito oprávněními je díky stanoveným požadavkům výrazně zúženo.

Závěrem této kapitoly by autorka ráda okrajově poukázala na nově definovaný pojem navazující řízení, který byl v úvodních částech již několikrát zmíněn. Dle § 3 písm. g) novely EIA je „*navazujícím řízením takové řízení, ve kterém se vydává rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů, které povoluje umístění nebo provedení záměru posuzovaného podle tohoto zákona*“. Navazující řízení jsou představována územním a stavebním řízením, řízením o stanovení dobývacího prostoru, řízením o povolení hornické činnosti, vodoprávním řízením apod. a jedná se tak o rozhodnutí v řízeních dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, v platném znění, zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění, zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, v platném znění, zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), v platném znění, a zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění, aj. Vybrané typy veřejnosti se tak díky právní úpravě novely EIA dostanou do řízení dle výše citovaných zákonů, aniž by jim taková oprávnění přiznávaly tyto dílčí zákony. Autorka je toho názoru, že pod definováním uvedeného pojmu jako řízení, v němž se povoluje umístění nebo provedení záměru, lze zařadit širokou škálu dalších řízení. Novela EIA tak otevírá do budoucna účast privilegovaných organizovaných forem veřejnosti na dosti četném množství řízení, tak jak tomu dle ZEIA účinného do 31.03.2015 nebylo.

Závěry zjišťovacího řízení

Zjišťovací řízení je fází navazující na oznámení učiněné oznamovatelem záměru a jeho úprava je soustředěna v ust. § 7 ZEIA. Lze rozlišovat dvojí podobu zjišťovacího řízení, přičemž se jedná o tzv. obligatorní záměry a o záměry jiné. Obligatorní záměry jsou záměry uvedené v příloze č. 1, kategorie I. ZEIA. Jedná se o záměry, které budou vždy podléhat procesu posuzování vlivů na životní pro-

středí. Cílem zjišťovacího řízení je v těchto případech upřesnění informací, které je vhodné uvést do dokumentace dle ust. § 8 ZEIA (a to s ohledem na kritéria dle § 7 odst. 1 písm. a), b) a c) ZEIA; hovoříme v této fázi o tzv. scopingu). Druhým typem záměrů jsou ty, u nichž je nutné nejprve vyhodnotit, zda budou podléhat plnému procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí dle ZEIA, či nikoli (hovoříme v této fázi o tzv. screeningu). Je-li výsledek negativní, záměr dále dle ZEIA posuzován není. Je-li pozitivní, nastane i v tomto případě fáze scopingu.²⁰

V souvislosti s novelou EIA je nutné zaměřeni v zásadě na právní povahu závěrů zjišťovacího řízení a z toho vyplývajících možností domáhat se změny učiněného závěru. Okrajově je vhodné poukázat také na zákonem stanovený časový rozsah zjišťovacího řízení. Ve znění ZEIA účinného do 31. 03. 2015 je stanovena 30 denní lhůta pro ukončení zjišťovacího řízení. Předkladatelem novely EIA byla v průběhu schvalování novely navržena lhůta 60 dnů, která byla však na základě pozměňovacích návrhů Senátu předložena nakonec jako 45 denní a v této podobě byla novela EIA i přijata. S ohledem na následující výklad k zjišťovacímu řízení zastává autorka názor, že stanovení většího časového prostoru pro rozhodnutí příslušného úřadu²¹ je spíše vhodným novelizačním krokem.

Novela EIA přináší diferenciaci právní formy závěru zjišťovacího řízení, ve kterém je konstatován verdikt ohledně dalšího postupu záměru, resp. jeho posuzování. V ZEIA účinném do 31. 03. 2015 se jedná o formu tzv. odůvodněného písemného závěru. Nově bylo předkladatelem novely EIA navrženo, aby pozitivní závěr zjišťovacího řízení – tedy skutečnost, že záměr bude podléhat dále procesu EIA – byl ve formě usnesení s náležitým odůvodněním, které se pouze poznamená do spisu a odvolání proti němu nebude přípustné, neboť koncovou fází tady bude až samotné stanovisko EIA s možností využití všech obranných prostředků. Po pozměňovacích návrzích zamířil do Senátu dne 17. 12. 2014 návrh novely EIA nikoli s formou usnesení, ale opět odůvodněného písemného závěru a tak byl také nakonec přijat. V případě negativního závěru zjišťovacího řízení (tedy skutečnosti, že záměr nebude podléhat dále procesu EIA) je navržena forma správního rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Argumentem pro zavedení této procesní formy je skutečnost, že tímto rozhodnutím se vylučuje posuzování vlivů na životní prostředí a veřejnost je nadále zbavena všech ostatních práv náležejících jí v opačném případě. Při nesouhlasu se závěrem zjišťovacího řízení lze využít tzv. řádné opravné prostředky a následně také žalobu ve správním soudnictví.

²⁰ Dvořák, Libor. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem*. 1. vyd. Praha: ABF – nakladatelství ARCH, 2005, ISBN 80-86905-01-2. S. 30-31.

²¹ Tím je dle ust. § 3 písm. f) ZEIA Ministerstvo životního prostředí (§ 21) nebo orgán kraje v přenesené působnosti, v jehož územně správním obvodu je navržen záměr nebo pro jehož územně správní obvod je zpracovávána koncepce (§ 22).

Řádným opravným prostředkem je odvolání proti tomuto rozhodnutí, které může podat oznamovatel, nebo dotčená veřejnost představovaná environmentálními právníky osobami; tj. privilegovanou organizovanou formou veřejnosti dle ust. § 3 písm. i) bod 2 novely EIA. Autorka spatřuje za diskriminačně problematické vyřešení osob aktivně legitimovaných k podání odvolání, neboť jejím držitelem není nejenže jedna nebo více osob z veřejnosti,²² ale s ohledem na uvedené subjekty oprávněné k podání odvolání taktéž ne dotčená veřejnost paušálně. Podat odvolání proti negativnímu závěru zjišťovacího řízení nemůže dotčená veřejnost dle § 3 písm. i) bod. 1. – osoba, jíž hrozí potencialita dotčení na svých právech a povinnostech rozhodnutími vydanými v navazujícím řízení (jedná se typicky o vlastníky, nájemce aj., kteří nenaplní požadavky § 3 písm. i) bodu 2. novely EIA). V tomto bodě novely EIA lze spatřovat přednostní postavení privilegované dotčené veřejnosti, které je přiznáváno novelou EIA environmentálním právníkům osobám (které jsou představovány typicky environmentálními spolky). Odvolatel se stává automaticky plnoprávným účastníkem odvolacího řízení.

Odvolatelé mohou podat dále žalobu dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „SŘS“), když dle ust. § 7 odst. 9 novely EIA: *„Dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 se může žalobou domáhat zrušení rozhodnutí vydaného ve zjišťovacím řízení, že záměr nebo jeho změna nebudou posuzovány podle tohoto zákona, a napadat hmotnou nebo procesní zákonnost tohoto rozhodnutí. Pro účely postupu dle věty první se má za to, že dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 má práva, na kterých může být rozhodnutím vydaným ve zjišťovacím řízení, že záměr nebo jeho změna nebudou posuzovány podle tohoto zákona, zkrácena.“* Původní verze novely EIA hovořila přímo o žalobě k ochraně veřejného zájmu dle § 66 odst. 4 SŘS,²³ přičemž bylo vyloučeno použití ust. § 66 odst. 6 SŘS.²⁴ Konečná verze novely EIA hovoří pouze o žalobě, kterou může být napadena nejen procesní, ale i hmotná zákonnost tohoto rozhodnutí – to vše ve smyslu zajištění širokého přístupu k právní ochraně.²⁵ Jedná se tak o klasickou správní žalobu dle

²² Jak je veřejnost chápána ve smyslu ust. § 3 písm. h) novely EIA.

²³ Ust. § 66 odst. 4 SŘS: *„Žalobu je oprávněn podat také ten, komu toto oprávnění výslovně svěřuje zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu.“* Ke lhůtě pro podání této žaloby: *„Lhůta pro podání žaloby je stanovena zcela specificky, neboť „Žalobce ... může žalobu podat do okamžiku, dokud neuplyne lhůta pro podání žaloby všem účastníkům řízení. Délku této lhůty tedy logicky nelze předem jasně stanovit, přesto je možné konstatovat, že uplyne dnem, kdy skončila běžet lhůta účastníku řízení, kterému bylo rozhodnutí oznámeno nejpozději.“* Zdroj: Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online], s. 63. a ust. § 72 odst. 2 SŘS.

²⁴ Ust. § 66 odst. 6 SŘS: *„Žaloba podle odstavců 1 až 4 je dále nepřipustná, pokud již žalobu v téže věci podal ze stejných právních důvodů někdo jiný.“*

²⁵ Tímto má být zaručeno, že vnitrostátní právo neomezuje okruh práv nevládních ekologických organizací, jejichž porušení může být uplatňováno v rámci žaloby. Viz také čl. 11 odst. 3 Směrnice EIA, popř. rozhodovací praxe SDEU, rozsudek Soudního dvora ve věci C-115/09, bod 45. Zdroj:

ust. § 65 SŘS.²⁶ Stanovením této právní úpravy má být vyhověno požadavku čl. 11 odst. 1 Směrnice EIA. Novela EIA dále upravuje lhůtu soudu k rozhodnutí o žalobě. Soud musí o žalobě rozhodnout do 90 dnů od jejího nápadu, čímž má být zajištěn požadavek včasnosti těchto řízení, tedy rozhodování o podaných žalobách v přiměřených lhůtách.²⁷ Zavedení lhůty hraje roli však také z důvodu zájmu oznamovatelů příslušných záměrů a orgánů navazujících povolovacích řízení, neboť bude dáno na jisto, zda má být záměr posuzován dle ZEIA nebo ne. Ostatně by mělo být rozhodnuto také o tom, zda následná povolovací řízení jsou navazujícími řízeními dle ZEIA nebo ne; což má vliv na možnou účast veřejnosti, dotčené veřejnosti. Nebude-li se jednat o navazující řízení dle ZEIA, veřejnost se do těchto následných povolovacích řízení pravděpodobně nedostane.²⁸ Dlužno podotknout, že nastolenou právní úpravou novely EIA a zakotvením možnosti podat odvolání jako řádný opravný prostředek, mají být dle českého zákonodárce naplněny nejen požadavky směrnice EIA, ale zároveň zachována jedna z podmínek přípustnosti řízení dle SŘS, tedy subsidiarita správního soudnictví.

Zákonné nastavení možnosti brojit proti vydanému negativnímu závěru zjišťovacího řízení je dle názoru autorky prvkem novely – ryze prospěšným. Dlužno však podotknout, jak již bylo výše uvedeno, že i toto vykazuje jisté nedostatky, či náměty na zamyšlení. Oprávnění podat odvolání má totiž oznamovatel záměru, nebo dotčená veřejnost dle ust. § 3 písm. i) bod 2. novely EIA, tj. environmentální právnická osoba. Podat odvolání tedy nemůže kdokoli z řad veřejnosti, ani dotčená veřejnost ve smyslu ust. § 3 písm. i) bod 1. Speciální úpravu aktivní žalobní legitimace zakotvuje ust. § 7 odst. 9 novely EIA, která tak doplňuje žalobní legitimaci vymezenou v § 65 SŘS. Eliminace subjektů s aktivní legitimací k podání řádného opravného prostředku, či následně žaloby má dle názoru autorky i svá pozitiva. Stanovením kvalifikačních či kvantifikačních požadavků (ať už z pohledu doby působnosti, či množství příznivců) na dotčenou veřejnost by měla být zajištěna jistá úroveň vyjádřeného nesouhlasného postoje a kladeného odporu. Tato úprava by měla přispět k zamezení zbytečných obstrukčních jednání, která by

Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online]. Op. cit. [11. 1. 2015].

²⁶ Lhůta pro podání této žaloby se bude řídit klasicky ust. § 72 odst. 1 SŘS, kdy: „Žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.“ Přičemž negativní rozhodnutí zjišťovacího řízení se doručuje veřejnou vyhláškou (ust. § 7 odst. 6 novely EIA).

²⁷ Směrnice EIA, čl. 11 bod 4: „Každé takové řízení musí být spravedlivé, nestranné a včasné a nesmí být nepřiměřeně nákladné.“

²⁸ Z důvodové zprávy, s. 63: „Negativní závěr zjišťovacího řízení má zásadní dopad na tato řízení v tom směru, že veřejnost se nemůže těchto řízení zúčastnit, protože pro absenci stanoviska EIA nejsou tato řízení navazujícími řízeními ve smyslu ust. § 3 písm. g) ZPV a veřejnosti tak v těchto řízeních nenáleží práva dle ust. § 9b až § 9d ZPV.“

hrozila z rozšířeného vymezení subjektů s přiznanou aktivní legitimací, přičemž uvedené by bylo nerozlučně spjato s nárůstem administrativní náročnosti a zátěže příslušných orgánů. Výrazný pozitivní posun tohoto novelizačního bodu lze pozorovat zejména ve vztahu k dotčené veřejnosti a k oznamovateli záměru (investorovi). Již v rané fázi posuzování vlivů na životní prostředí dochází v případě negativního ohlasu s předmětným závěrem k procesním krokům, které definitivně určí, zda má nebo nemá být záměr posuzován dle ZEIA a zároveň je zde vložen prvek kontroly vydaných negativních rozhodnutí.

Informační povinnost

Ust. § 9b odst. 1 a 4 novely EIA zakotvuje ve vztahu ke všem navazujícím řízením informační povinnost orgánu příslušného k vedení navazujícího řízení, která nabývá komplexnosti společně s úpravou ust. § 16 novely EIA (potažmo ZEIA) nesoucího rubriku „Zveřejnění informací o dokumentech pořízených v průběhu posuzování a o veřejných projednáních“, který zakotvuje informační povinnost příslušného úřadu (Ministerstvo životního prostředí nebo orgán kraje v přenesené působnosti, v jehož územně správním obvodu je navržen záměr nebo pro jehož územně správní obvod je zpracovávána koncepce). Ust. § 9b odst. 1 vyjmenovává ve svých písm. a) – d) typy informací, které tento orgán povinně zveřejňuje.²⁹ ZEIA bude vnímán jako „lex specialis“ vůči ostatním procesním předpisům, které upravují navazující řízení a ukládají zveřejnění některých dokumentů či informací.³⁰ Informace dle novely EIA budou muset být vždy zveřejněny a přístupné široké veřejnosti. Jedná se o úpravu svým způsobem obecnou pro všechna navazující řízení, bude tak nutné přizpůsobení se konkrétnímu typu navazujícího řízení s jeho odchylkami (př. ne vždy se koná veřejné ústní jednání, koncentrační princip u podávání připomínek apod.). Navazující řízení bude dále vždy považováno za řízení s velkým počtem účastníků dle ust. § 144 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „SŘ“), v rozhodném znění. Dle předkladatele novely EIA by díky zakotvené informační povinnosti měla být zajištěna dostatečná publicita umožňující participovat veřejnosti i dotčené veřejnosti na tomto řízení. Předmětné informace mají být zpřístupněny v přiměřených lhůtách.³¹ Již v průběhu řízení budou správním orgánem příslušným k vedení navazujícího řízení zpřístupněny informace uvede-

²⁹ Okruh povinně zveřejňovaných informací by měl korespondovat s informacemi, které dle čl. 6 odst. 2 EIA směrnice musí být sděleny veřejnosti v počátečním stádiu rozhodovacích řízení pro oblast životního prostředí. Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ..., [online] s. 68. Op. cit. [12. 1. 2015].

³⁰ Např. ust. § 87 odst. 2 stavebního zákona ve spojení s ustanovením § 8 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu.

³¹ Ust. § 9b odst. 2 novely EIA ve spojení s čl. 6 odst. 3 směrnice EIA.

né v § 9b odst. 4 tak, aby byla možnost se s těmito dokumenty seznámit a případně se k nim vyjádřit.

Nově novela EIA přináší také zavedení obecné povinnosti správních orgánů příslušných k vedení navazujícího řízení poskytnout v součinnosti s dotčenými orgány žadateli o vydání rozhodnutí v navazujícím řízení předběžnou informaci o náležitostech žádosti o vydání rozhodnutí (zejména požadavky na údaje a podklady), pokud o to před zahájením kteréhokoliv navazujícího řízení požádá.³²

Autorka má za to, že zakotvení informační povinnosti je nezbytným předpokladem pro potenciální a zároveň účinnou účast veřejnosti v procesech práva životního prostředí vůbec, tedy i v podmínkách posuzování vlivů na životní prostředí a v řízeních navazujících. Řádné poskytování informací dle § 9b a § 16 novely EIA předpokládá dostatečné množství pracovních sil s erudovaným přístupem, zajišťující jak kvantitativní tak kvalitativní předpoklady pro plnění této zákonem stanovené povinnosti. S ohledem na tuto podmínku lze spatřovat jisté obavy, spočívající v požadavku na navýšení administrativních a technických sil správních orgánů příslušných k vedení navazujícího řízení a příslušných úřadů dle § 3 písm. f) novely EIA. A to zejména s ohledem na skutečnost, že se zvyšují požadavky na samotná řízení (prvek složitosti), přičemž některé aspekty by se měly odrazit v povinném informování. Uvedené je zřejmé také poskytování tzv. předběžných informací. Zda bude potřeba zvyšovat odborné znalosti, či množství kapacity jednotlivých správních orgánů ukáže až praxe. Případné navýšení administrativních sil je úzce spjato s ekonomickými možnostmi státu. Bude-li tato skutečnost opomenuta, stanou se ustanovení novelizovaného ZEIA pouhými proklamativními slovy zákona, bez patřičné realizace. Ostatně tento fakt se svou měrou však projevuje i v ostatních novelizačních bodech. Z ryze právního hlediska je však zavedení větší informační povinnosti vysoce prospěšné pro možnou a efektivní účast veřejnosti v těchto řízeních.

Participace veřejnosti

Cílem novely EIA bylo dle předkladatele vytvořit jasné podmínky účasti veřejnosti v řízení o posuzování vlivů na životní prostředí a následně v povolovacích řízeních, souladné s mezinárodními závazky, a to mimo jiné tak, aby nebyl dán prostor pro obstrukční jednání či nadměrnou administrativní zátěž. Preference přiznání práv zakotvujících širokou možnost participace dotčené veřejnosti v navazujících povolovacích řízeních byla také jednou z hlavních priorit.³³

³² Vyhovění čl. 5 odst. 2 směrnice EIA.

³³ Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online], s. 32. Op. cit. [12. 1. 2015].

Novela EIA zavádí zcela nově ust. § 9b, 9c a 9d. Ust. § 9c novely EIA zakotvuje participaci veřejnosti v navazujících řízeních. Toto ustanovení by mělo odstranit transpoziční deficit vůči čl. 6 až 9 směrnice EIA. Ust. § 23 odst. 9 ZEIA účinného do 31. 03. 2015 definovalo a zároveň limitovalo, kdo se stává účastníkem navazujících řízení.³⁴ „Místně příslušná jednotka občanského sdružení nebo obecně prospěšné společnosti, jejímž předmětem činnosti je ochrana veřejných zájmů chráněných podle zvláštních právních předpisů (dále jen „občanské sdružení“) nebo obec dotčená záměrem se stává účastníkem navazujících řízení podle zvláštních právních předpisů, pokud“ ... za „a) podala ve lhůtách stanovených tímto zákonem písemné vyjádření k oznámení, dokumentaci nebo posudku,“ za „b) příslušný úřad ve svém stanovisku podle § 10 odst. 1 uvedl, že toto vyjádření zcela nebo zčásti do svého stanoviska zahrnul,“ a za „c) správní úřad rozhodující v navazujícím řízení nerozhodl, že veřejné zájmy, které občanské sdružení hájí, nejsou v navazujícím řízení dotčeny.“ Novela EIA přiznává participační práva v ust. § 9c. Tato práva mohou být efektivně realizována jen díky předpokladům zakotveným v ust. § 9b, tj. v zakotvení informační povinnosti (viz výše). Právní úprava ust. § 9c novely EIA, resp. tedy všech navazujících řízení, je navržena jako „lex specialis“ vůči ostatním procesním předpisům, které regulují jednotlivá navazující řízení, a to při zachování respektování jejich odlišností.

Z pohledu participačních práv je nutné rozlišování mezi veřejností jako takovou a dotčenou veřejností dle novely EIA; potažmo jejími kategoriemi; přičemž oběma skupinám jsou jistá práva v navazujících řízeních přiznána.³⁵ „Předkladatel ... přistoupil k variantě konzultativní participace veřejnosti na povolovacích řízeních. Ta spočívá v tom, že příslušníkům dotčené veřejnosti včetně potenciálně dotčené zahraniční veřejnosti, s výjimkou environmentálních nevládních organizací specifikovaných v § 3 písm. i) bodě 2, není v řízeních navazujících na proces EIA přiznáno postavení účastníků řízení, ale jsou jim garantována pouze procesní práva, jejichž přiznání bezprostředně požaduje EIA směrnice. Tyto osoby se budou „účastnit“ předmětných řízení pouze prostřednictvím takto přiznaných práv.“³⁶ V navazujících řízeních je veřejnost oprávněna uplatňovat tzv. připomínky. Lhůta pro jejich

³⁴ Opomeneme-li vymezení účastníků řízení, tak jak je definují jednotlivé předpisy upravující navazující řízení (typicky stavební zákon, vodní zákon, zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě apod.).

³⁵ Stejně tak lze pozorovat přiznání určitých druhů práv v procesech dle novelizovaného ZEIA, tj. v samotném procesu posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejnost je oprávněna v procesu posuzování vlivů na životní prostředí zaslat písemné vyjádření k oznámení o záměru (dle ust. § 6 odst. 7 novely EIA), vyjádřit se k dokumentaci (ust. § 8 odst. 3 novely EIA) či zaslat písemné vyjádření k posudku (ust. § 9 odst. 8 novely EIA). Zde není změna oproti právní úpravě účinné do 31. 03. 2015.

³⁶ Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online], s. 70. Op. cit. [12. 1. 2015].

podání nemůže být nikdy kratší než 30 dní od zveřejnění informací podle § 9b odst. 1, zvláštní procesní úprava navazujícího řízení může stanovit lhůtu delší. Komukoli z řad této veřejnosti je tak garantována možnost vznášet připomínky souladně s čl. 6 odst. 7 Aarhuské úmluvy³⁷. Orgán příslušný k vedení navazujícího řízení pak musí při svém rozhodování vzít tyto připomínky veřejnosti v úvahu.³⁸ „Připomínky veřejnosti tak v navazujících řízeních budou představovat jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí. Současně se orgánu příslušnému k vedení navazujícího řízení ukládá, aby vypořádání připomínek uvedl v odůvodnění rozhodnutí.“³⁹ Podávání těchto připomínek – písemných či ústních na veřejném ústním jednání – je hlavní formou účasti veřejnosti v navazujících řízeních. Jejich vypořádání je zásadní informací o účasti veřejnosti v navazujícím řízení.

Právní postavení dotčené veřejnosti dle § 3 písm. i) bodu 2. novely EIA se však liší, resp. je stanoveno výhodněji (více odpovídá požadavkům směrnice EIA, potažmo Aarhuské úmluvy). Dotčená veřejnost dle ust. § 3 písm. i) bod 2. novely EIA může získat postavení plnoprávního účastníka navazujícího řízení, kterému předcházelo posuzování vlivů na životní prostředí. Samozřejmě za splnění zákonem stanovených podmínek, a to konkrétně v ust. § 9c odst. 3 novely EIA⁴⁰, popř. odst. 4 – více viz níže. Plnoprávným účastníkem navazujícího řízení se díky novele EIA bude moci stát obec dotčená změnou záměru, nebo právě dotčená veřejnost ve smyslu environmentální právnické osoby dle § 3 písm. i) bodu 2. novely EIA, pokud se přihlásí podáním písemného oznámení příslušnému správnímu orgánu, vedoucímu navazující řízení. Environmentálně orientované nevládní organizace tak požívají oproti veřejnosti nenaplňující kritéria § 3 písm. i) bodu 2. novely EIA privilegované postavení.

Proti závěru navazujícího řízení může být podán řádný opravný prostředek, odvolání. Aktivní legitimaci k podání odvolání mají účastníci daného navazujícího řízení (jejichž postavení vyplývá z příslušných procesních předpisů upravují-

³⁷ Tedy alespoň v tomto přiznaném právu není stanoveno jeho omezení na dotčenou veřejnost.

³⁸ Ust. § 9c odst. 2 novely EIA, Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online], s. 70. Op. cit. [12. 1. 2015].

³⁹ Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online], s. 70. Op. cit. [12. 1. 2015]. Jedná se o vyhovění požadavků stanovených v čl. 8 směrnice EIA, kdy: „výsledky jednání a informace shromážděné podle článků 5, 6 a 7 se berou v úvahu v povolovacím řízení“ a čl. 9 odst. 1 EIA směrnice, který požaduje, aby bylo zveřejněno jednak rozhodnutí samotné a jednak „po posouzení názorů a obav vyjádřených dotčenou veřejností, hlavní důvody a úvahy, na kterých je rozhodnutí založeno, včetně informací o procesu účasti veřejnosti“.

⁴⁰ Ust. § 9c odst. 3: „Pokud se podáním písemného oznámení přihlásí správnímu orgánu, který navazující řízení vede, do 30 dnů ode dne zveřejnění informací podle § 9b odst. 1, stává se účastníkem navazujícího řízení též

a) obec dotčená záměrem, nebo

b) dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2.“

cích příslušná navazující řízení či ze ZEIA), a dále privilegovaná dotčená veřejnost ve smyslu ust. § 3 písm. i) bodu 2. novely EIA a to bez ohledu na skutečnost, zda se přihlásila do prvostupňového navazujícího řízení dle ust. § 9c odst. 3 novely EIA (tzn. přestože nebyla v prvostupňovém řízení jeho účastníkem). „*Odvolání podle § 9c odst. 4 bude možné podat i tehdy, pokud se takto vymezená kategorie osob zúčastní prvostupňového řízení pouze ve formě konzultativní participace (viz ustanovení § 9b a 9c odst. 1 ZPV), tedy nikoliv v pozici účastníků řízení, nebo dokonce i bez jakékoliv předchozí participace na řízení.*“⁴¹ Podáním odvolání se dosavadní postavení environmentální právnické osoby dle ust. § 3 písm. i) bodu 2. novely EIA transformuje na standardní účastenství a osoba se stává účastníkem odvolacího řízení. Toto postavení jí zůstane zachováno. Stane-li se tato environmentální právnická osoba účastníkem řízení až podáním odvolání, nemůže se však dovolávat toho, že nebyla účastníkem prvostupňového řízení a hledí se na ni, jako by byla účastníkem celého řízení. Vstupuje do stavu řízení, jak je v daném okamžiku. Má se za to, že před vydáním prvostupňového rozhodnutí měla plnou možnost seznámit se s podklady řízení a vyjádřit se k nim. Nemůže se tedy dovolávat například toho, že se nemohla k záměru vyjádřit.⁴²

Dle ust. § 9d novely EIA je připuštěno domáhat se soudní ochrany podáním žaloby, přičemž aktivně legitimována je stejně jako v případě žaloby dle ust. § 7 odst. 9 novely EIA dotčená veřejnost dle § 3 písm. i) bod 2., nikoli veřejnost jako taková.⁴³ Tímto bodem novelizace má být zajištěna transpozice čl. 11 směrnice EIA, která požaduje, aby dotčená veřejnost⁴⁴ měla vždy zajištěn přístup k soudní ochraně, bez ohledu na předchozí aktivitu v povolovacím řízení a aby mohla napadat jak hmotnou tak procesní zákonnost těchto rozhodnutí. Dle rozhodovací praxe SDEU není možné, aby vnitrostátní právo omezovalo okruh porušení práv, kterých se mohou nevládní organizace ve smyslu čl. 11 odst. 3 EIA domáhat (rozsudek SDEU ve věci C-115/09, bod 45).⁴⁵ Původní znění novely EIA navrhovalo možnost podání žaloby k ochraně veřejného zájmu, do Senátu však postoupila verze zakotvující možnost podat žalobu, kterou lze napadat hmotnou nebo

⁴¹ Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online], s. 71. Op. cit. [11. 1. 2015].

⁴² Tamtéž, s. 73.

⁴³ Ust. § 9d odst. 1 novely EIA: „*Dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 se může žalobou domáhat zrušení rozhodnutí vydaného v navazujícím řízení a napadat hmotnou nebo procesní zákonnost tohoto rozhodnutí. Pro účely postupu dle věty první se má za to, že dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 má práva, na kterých může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení zkrácena.*“

⁴⁴ Čl. 11 bod. 1 písm. a) a b) směrnice EIA: „*...mající dostatečný zájem, nebo namítající porušování práva v případech, kdy to správní řád členského státu požaduje jako podmínku...*“

⁴⁵ Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online], s. 73. Op. cit. [11. 1. 2015].

procesní zákonnost rozhodnutí a tato byla přijata; k povaze žaloby platí obdobné závěry jako k výše uvedené žalobě proti negativnímu závěru zjišťovacího řízení. Lhůta pro rozhodnutí žaloby je stanovena na 90 dnů (původní návrh novely EIA obsahoval 150 dnů), neboť dle směrnice EIA musí být řízení včasné a nesmí být nepřiměřeně nákladné. Zavedení lhůty sehrává významnou roli z pohledu zvýšeného právního zájmu zainteresovaných subjektů; ať už investora nebo veřejnosti v dotčeném území. Jedná se zejména o otázku, zda bude předmětné povolení zrušeno a bude nutné opakovat navazující řízení, nebo zda lze rozhodnutí považovat za definitivní a je možné zahájit další fáze povoloovacího řízení či realizace záměru. Obecně je žádoucí jisté stanovení, zda je příslušná etapa povoloovacího řízení definitivně ukončena nebo ne, a to v poměrně krátké době.⁴⁶

Možnost podat žalobu proti rozhodnutí v navazujícím řízení je zajisté projevem širokého přístupu dotčené veřejnosti k soudní ochraně. A to při zachování principu subsidiarity správního soudnictví, neboť vyčerpání řádného opravného prostředku – odvolání, zaručujícího projednání věci před správním orgánem před jejím předložením soudu, je zachováno jako jedna z podmínek přípustnosti žaloby. Jak již bylo výše uvedeno, jedná se o žalobu dle ust. 65 SŘS, kdy podmínky přípustnosti této žaloby jsou stanoveny v ust. § 68 SŘS: „*Žaloba je nepřipustná také tehdy, nevyčerpá-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.*“ Z uvedeného je zřejmé, že může nastat situace, kdy dotčená veřejnost podávající žalobu proti závěru navazujícího řízení sama nevyčerpá řádný opravný prostředek, ale bude jí zachována aktivní legitimace k podání žaloby dle § 65 SŘS. Touto právní úpravou je nahrazeno znění § 23 odst. 10 ZEIA účinného do 31.03.2015, které obsahuje vymezení osob oprávněných podat žalobu proti navazujícím rozhodnutím. Podmínky stanovené v ust. § 23 odst. 10 ZEIA jsou dle názoru autorky striktnější a náročnější, když zcela zásadní roli hraje procesní aktivita v dřívějších fázích řízení posuzování vlivů na životní prostředí, „...*pokud podaly ve lhůtách stanovených tímto zákonem písemné vyjádření k dokumentaci nebo posudku,*...“. Z uvedeného je tedy zřejmé, že dotčená veřejnost ve smyslu § 3 písm. i) bodu 2. novely EIA nemusí v nejkrajnějším případě vyčerpát svým jménem řádné opravné prostředky a může podat žalobu dle § 65 SŘS proti rozhodnutí v navazujícím řízení.

⁴⁶ Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online], s. 74. Op. cit. [12. 1. 2015].

Exkurz do procesů týkajících se práva na příznivé životní prostředí – dotčená veřejnost dle § 3 písm. i) bod 2

Autorka považuje za vhodné vyjádřit se v tuto chvíli k povaze práv, kterých se může dotčená veřejnost soudní cestou domáhat. Podle ustálené judikatury soudů ve správním soudnictví ekologické iniciativy nejsou nositeli hmotných práv.⁴⁷ „Tyto subjekty mohou úspěšně namítat nezákonnost rozhodnutí, avšak jen pokud, tvrdí-li, že v řízení byla zkrácena jejich procesní práva.“⁴⁸ Přes povahu – přímou neaplikovatelnost – Aarhuské úmluvy však bylo dovozeno, že je nutné brát v úvahu její status (viz čl. 10 Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky) z pohledu její aplikační přednosti před zákonem. *Nelze relevantně jednat bez přihlídnutí k Aarhuské úmluvě jako k interpretačnímu pramenu.*⁴⁹ Judikatura Ústavního soudu prošla ve vztahu k problematice aktivní legitimace environmentálních právnických osob (typicky spolků, dříve občanských sdružení) ve věcech, v nichž je obsažen aspekt základního práva na příznivé životní prostředí (čl. 35 odst. 1 LZPS, podle něhož má každý právo na příznivé životní prostředí), určitým vývojem. Nabízí-li se interpretace vnitrostátní normy několika možnými způsoby, má být upřednostněn ten výklad, jež splňuje požadavky Aarhuské úmluvy. Od konstatování, že práva vztahující se k životnímu prostředí přísluší jen osobám fyzickým, dospěl tedy Ústavní soud k závěru, že „... v demokratickém právním státě je životní prostředí hodnotou, jejíž ochrana má být realizována za aktivní participace všech složek občanské společnosti, včetně občanských sdružení a nevládních organizací, které mají povahu právnických osob. Diskurs v rámci otevřené společnosti, realizovaný případně též právními prostředky a v řízení před soudy, je pak účinnou zárukou ochrany přírodního bohatství státu (čl. 7 Ústavy).“⁵⁰ Nejvyšší správní soud dospěl v rozsudku ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 26/2011-175 k následujícímu závěru ve vazbě na posuzování vlivů na životní prostředí a možnost environmentálních právnických osob domáhat se nikoli pouze procesních, ale i hmotných práv. „Jistou výjimku představuje ust. § 23 odst. 10 zákona o posuzování vlivů, podle kterého občanské sdružení nebo obecně prospěšná

⁴⁷ K čemuž tendovala dlouhodobě konstantní soudní judikatura, pilotním rozhodnutím bylo usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 282/97. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁴⁸ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2007 sp. zn. 3 Ao 2/2007. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁴⁹ K této otázce se Ústavní soud vyjádřil již v plenárním nálezu ze dne 19. 11. 2008 sp. zn. Pl. ÚS 14/07, v nálezu ze dne 17. 3. 2009 sp. zn. IV. ÚS 2239/07 a v usnesení ze dne 30. 6. 2008 sp. zn. IV. ÚS 154/08. Zdroj: Nález Ústavního soudu ze dne z 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁵⁰ Usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2005 sp. zn. I. ÚS 486/04. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

společnost, jejichž předmětem činnosti je ochrana životního prostředí, veřejného zdraví nebo kulturních památek, nebo obec dotčená záměrem, pokud podaly ve lhůtách stanovených tímto zákonem písemné vyjádření k dokumentaci nebo posudku, se mohou žalobou z důvodu porušení tohoto zákona domáhat zrušení navazujícího rozhodnutí vydaného v řízení podle zvláštních právních předpisů postupem podle soudního řádu správního. Stěžovatel by se tedy mohl domáhat přezkumu rozhodnutí i v ryze hmotněprávní rovině v případě, že by jeho žalobní legitimace byla odvozena od tohoto ustanovení, případně od přímo aplikovatelného čl. 10a směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. 06. 1985, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES ze dne 26. 05. 2003 (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2010, č. j. 6 Ao 5/2010-43, www.nssoud.cz, a rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. 05. 2011, C-115/09, *Trianel Kohlekraftwerk Lünen*).“

Autorka považuje za relevantní zmínit také poslední a hojně diskutovaný náleze Ústavního soudu ze dne z 30.05. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14, podle kterého: „Fyzické osoby, pokud se sdruží do občanského sdružení (spolku), jehož účelem podle stanov je ochrana přírody a krajiny, mohou své právo na příznivé životní prostředí, zakotvené v čl. 35 Listiny, realizovat i prostřednictvím tohoto spolku.“ Za splnění určitých kritérií, která Ústavní soud v nálezu specifikoval, je představitelné, že se mohou i právnické osoby domáhat hmotných environmentálních práv u soudu, ale jedná se o domáhání zprostředkované za fyzické osoby sdružené v tomto spolku. Novelou EIA zavedená formulace „*napadat hmotnou nebo procesní zákonnost*“ rozhodnutí je v souladu s uvedeným judikaturním vývojem a i se směrnicí EIA. Přímé zakotvení možnosti domáhat se hmotných práv (a to zprostředkované za fyzické osoby) i procesních práv považuje autorka za ryzí projev moderní demokratické společnosti, uchopující nejen podstatu práva na příznivé prostředí, ale zejména také práva sdružovacího.

Závěrem

V úvodní části příspěvku byla autorkou nastolena hypotéza spočívající v presumpci přínosu novely EIA v zakotvení široké a efektivní možnosti veřejnosti zapojit se do procesu posuzování vlivů na životní prostředí a do navazujících řízení, a následně se bránit v případě, kdy s výsledky těchto řízení nesouhlasí. S ohledem na názory autorky, které jsou vztaženy k jednotlivým novelizačním bodům v příslušných kapitolách, je vhodné doplnit pouze závěrečné zhodnocení.

Novela EIA, ať už v původní předkladatelem navrhované verzi, v podobě jdoucí do Senátu či v její konečné verzi podepsané prezidentem a vydané ve Sbírce zákonů, představuje razantní odklon od dosavadní právní úpravy posuzování vlivů na životní prostředí. Dle názoru autorky se jedná o právní úpravu, zakotvující

ve smyslu zajištění širokého přístupu veřejnosti k účasti na řízeních dle ZEIA či v řízeních navazujících, příznivější podmínky pro účast veřejnosti, zejména však dotčené veřejnosti dle § 3 písm. i) bod 2. novely EIA. Jsou zachovány nebo vytvořeny právní nástroje – připomínky, vyjádření, odvolání, žaloby, reflektující nejen prvek participativní, ale také kontrolní. Ostatně obojí je nakročením k právní jistotě, ať už ve smyslu jistoty účasti na řízeních ovlivňujících životní prostředí každého člověka, či jistoty – že snaha investorů o realizaci jejich záměrů bude moci být přezkoumána na několika úrovních, jak horizontálních (kontrola prostřednictvím veřejnosti a dotčené veřejnosti formou vyjádření a připomínek) tak vertikálních (možnost podání odvolání, žaloby). Tento krok jistě směřuje k zamezení prosazování a schvalování záměrů prostřednictvím korupčních aktivit, přičemž právě možnost dotčené veřejnosti podat odvolání či žalobu hraje bezesporu vysoce relevantní roli.

Autorka považuje novelu EIA z pohledu účasti veřejnosti či dotčené veřejnosti spíše za přínosnou, resp. některé její aspekty jsou ryze prospěšné ve srovnání s právní úpravou účinnou do 31. 03. 2015. Nezbyvá však než konstatovat, že jí nastolená hypotéza nebyla v procesu novelizace ZEIA zachována. Novela EIA nezajišťuje rozsah široké a efektivní možnosti veřejnosti zapojit se do procesu posuzování vlivů na životní prostředí a do navazujících řízení, a následně se bránit v případě, kdy s výsledky těchto řízení nesouhlasí v rozsahu očekávaném směrnicí EIA, potažmo Aarhuskou úmluvou. Uvedené je svým způsobem zakotveno pouze ve vztahu k tzv. privilegované dotčené veřejnosti (jak bylo pojednáno výše).

Novela EIA s sebou přináší řadu nejen zmíněných dílčích relevantních změn, ale i řadu dalších a proto je vhodné učinit jejich krátkou celkovou rekapitulaci. Ať už se jedná o nastolení právní jistoty definováním pojmu veřejnost a dotčená veřejnost (nyní bez ohledu na vyhovění požadavkům směrnice EIA či Aarhuské úmluvy), možnost veřejnosti, resp. dotčené veřejnosti vyjadřovat svůj postoj k oznamovateli zamýšlenému záměru, zakotvení možnosti obrany proti závěrům jednotlivých fází postupu vedoucího k vydání závazného stanoviska (odvolání proti negativnímu rozhodnutí zjišťovacího řízení, možnost podat žalobu), a dále také zavedení závaznosti stanoviska EIA a možnosti, jak jej napadnout, zavedení tzv. coherence stamp (ust. § 9a odst. 4 a 5 novely EIA), zachování diskrece příslušného úřadu, zda k vyjádřením zaslaným po uplynutí lhůty bude či nebude přihlížet (předkladatel navrhol znění neumožňující dosavadní diskreci v § 6 odst. 7, § 8 odst. 3, nebo § 9 odst. 8 ZEIA), či konečně možnost podat odvolání nebo žalobu proti rozhodnutím v navazujícím řízení.

Jak již bylo řečeno, ve srovnání s právní úpravou účinnou do 31.03.2015 dochází bezesporu novelou EIA k zavedení pro-veřejnostního přístupu v posuzování vlivů na životní prostředí a v navazujících řízeních. O to více, pokud se jednotlivá oprávnění a možnosti vztahují k tzv. dotčené veřejnosti. Proto může budít nove-

la EIA v očích veřejnosti a zejména environmentálních nevládních právnických osob velká očekávání. Jaký přínos však bude skutečně novela EIA mít a zda naplní očekávání veřejnosti, ukáže až praxe.

Seznam použité literatury, právní předpisy, judikatura, on-line zdroje:

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony [online]. 89 s. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?O=7&T=299>.

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 124/2004 Sb.m.s, o Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva“). In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrg2427giydanc7gezdiljq>

Damohorský Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-338-7. 678 s.

Zahumenská Vendula. *Právo a environmentální problémy*. Masarykova univerzita. Brno, 2014. ISBN 978-80-210-7130-8. 211 s.

Dvořák, Libor. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem*. 1. vyd. Praha: ABF – nakladatelství ARCH, 2005, ISBN 80-86905-01-2. 192 s.

Nález Ústavního soudu ze dne z 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2005 sp. zn. I. ÚS 486/04. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 282/97. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2007 sp. zn. 3 Ao 2/2007. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 26/2011-175. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2008, č.j. 2 Aps 1/2008-77. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí. In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck

Dostupné z: <http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=mv2tgxzsgaytcx3mgaydsmrnga&groupIndex=1&rowIndex=0>.

Rozsudek SDEU ze dne 08.03.2011. Lesoochranárske zoskupenie VLK v. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Věc C-240/09.

Dostupné zde <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62009CJ0240:CS:HTML#Footref>* [cit. 29.04.2015].

ROZDÍLOVÁ TABULKA NÁVRHU PŘEDPISU ČR S PŘEDPISY EU [online].
Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=299>

Důvodová zpráva k novele EIA jako součást dokumentu Vládní návrh zákona ... [online]. Portál o/dok. Legislativní helpdesk, Vláda ČR © 2015. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=KORN9HQBZQ9V>

Platné znění s vyznačenými změnami [online].

Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=299>

Podkladový materiál k senátnímu tisku č. 19 [online].

Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=299>

Pozměňovací návrhy [online].

Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=299>

22. 9. 2014, [Právní zpravodaj] Posuzování vlivů na životní prostředí In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck.

Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nrptembrgrpxa6s7gi2de&groupIndex=0&rowIndex=0>

6. 10. 2014, [Právní zpravodaj] Posuzování vlivů na životní prostředí In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck.

Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nrptembrgrpxa6s7gi3dg&groupIndex=1&rowIndex=0>

2. 1. 2015, [Právní zpravodaj] Posuzování vlivů na životní prostředí In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck.

Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nrptembrgrpxa6s7gmztc&groupIndex=2&rowIndex=0>

Internetové zdroje:

<http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=331>

<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=299>

*Autorka je studentka doktorského studijního programu
Právnícké fakulty Masarykovy univerzity v Brně,
D-TPV4 Teoretické právní vědy.*

Abstract:

This article deals with the amendment of the Environmental Impact Assessment Act in the April 2015. The author critically focused on the Act. No. 39/2015 Coll. concerning the new legislation of the public participation in the environmental impact assessment process and in the consequential proceedings.

Key words:

environmental impact assessment, public participation in the environmental matters, access to justice

